

تأثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر روی مدیریت سود تعهدی و واقعی

هانیه میرزمانی^۱ و فرزین رضایی^۲

۱ دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، مؤسسه آموزش عالی تاکستان، دانشکده مدیریت و حسابداری

Email: H.mirzamani15@gmail.com

۲ دانشیار حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، دانشکده مدیریت و حسابداری

Email: Farzin.rezaei@qiau.ac.ir، نویسنده مسئول

چکیده

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی روی مدیریت سود تعهدی و واقعی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. در این پژوهش اطلاعات مربوط به ۸۲ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ گردآوری شده است. قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر اساس روش دی فرانکو و همکاران (۲۰۱۱)، مدیریت سود تعهدی بر اساس مدل دجو و دیگران (۱۹۹۵) و مدیریت سود واقعی نیز با استفاده از ۳ مدل رودچری و دیگران (۲۰۰۶)، کوهن و دیگران (۲۰۰۸) و کوهن و زاروین (۲۰۱۰) اندازه گیری شده اند. نتایج نشان داد که بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و مدیریت سود تعهدی ارتباط معکوس و معناداری وجود دارد. در مقابل بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و مدیریت سود واقعی رابطه ای وجود ندارد. بنابراین هنگامی که مدیران اطلاعات حسابداری با قابلیت مقایسه بالاتری ارائه می دهند، رفتار آنها در جهت مدیریت سود تعهدی محدود شده اما اقدامی در جهت مدیریت سود واقعی نخواهند داشت.

واژه های کلیدی: قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری، مدیریت سود تعهدی، مدیریت سود واقعی.

Jel Codes: M41, G32

۱- مقدمه

فلسفه وجودی سیستم اطلاعات حسابداری، ارائه خدمات به افراد و گروه‌هایی است که از اطلاعات کمی و کیفی گوناگون برای دستیابی به اهداف خود استفاده می‌کنند. در این راستا، نظام حسابداری وظیفه ارائه اطلاعاتی را برعهده دارد که به طور معمول از ماهیت مالی برخوردار است. ایفای این وظیفه و پاسخگویی به نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان، مستلزم تهیه و ارائه اطلاعاتی است که در راستای گزینش اقدام معقول و مطلوب از میان راهکارهای مختلف موجود برای تخصیص منابع کمیاب اقتصادی در فرآیند عملیات تجاری و اقتصادی مفید باشد. تصمیم‌گیری بهینه برای سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری و به بیان بهتر تخصیص صحیح منابع کمیاب در جامعه مستلزم وجود اطلاعات مالی شفاف و قابل مقایسه است. فقدان اطلاعات یا وجود اطلاعات گمراه‌کننده باعث تصمیم‌گیری‌های اقتصادی نامطلوب و در نتیجه اتلاف منابع اقتصادی، تخریب بازارهای سرمایه و در نهایت عقب‌ماندگی و فقر اقتصادی و کاهش رفاه عمومی می‌شود. براساس مفاهیم نظری گزارشگری بین‌المللی و ایران، قابلیت مقایسه صورت‌های مالی به عنوان یکی از خصوصیات کیفی اطلاعات مالی است که استفاده‌کنندگان را قادر می‌سازد تا شباهت‌ها و تفاوت‌های اقلام مشابه را در شرکت‌های مختلف درک کنند. قابلیت مقایسه صورت‌های مالی یکی از ویژگی‌های صورت‌های مالی می‌باشد. صورت‌های مالی باید در برگیرنده اقلام مقایسه‌ای دوره قبل باشد به جز در مواردی که یک استاندارد حسابداری نحوه عمل دیگری را مجاز یا الزامی کرده باشد. یکی از اهداف گزارشگری مالی، ارائه اطلاعات مفید در مورد عملکرد مالی واحد تجاری برای طیف گسترده‌ای از استفاده‌کنندگان است. یکی از صورت‌های مالی اساسی که این هدف را برآورده می‌سازد، صورت سودوزیان است و محصول این صورت سودوزیان، سود(زیان) خالص است که به عنوان یکی از اطلاعات مالی مهم توسط سرمایه‌گذاران و سایر استفاده‌کنندگان استفاده می‌گردد. یکی از جنبه‌های مطرح در بحث کیفیت سود، مدیریت بر سود است. مدیریت بر سود به معنی تلاش مقامات ارشد شرکت برای اثرگذاری یا تغییر دادن سود گزارش شده در دوره کوتاه مدت است. مدیریت سود با انگیزه‌هایی از جمله اثرگذاری بر قیمت سهام در بازار و یا افزایش دادن حقوق و پاداش مدیریت، اجرا می‌شود. سود گزارش شده در هر دوره مالی می‌تواند از طریق دستکاری اقلام تعهدی (مدیریت سود تعهدی) یا از طریق فعالیت‌های واقعی (مدیریت سود واقعی) مدیریت شود.

هنگامی که سیستم‌های قانونی موثر و کارا وجود داشته باشد، افراد برون سازمانی تا حدودی در مقابل منفعت‌طلبی‌های مدیران محافظت می‌شوند. همچنین نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که افزایش کیفیت حسابداری (بخصوص در کشورهایی که نظام قانونی قوی دارند) برای محدود کردن فرصت‌های مدیران در جهت مدیریت سود تعهدی نیز نقش مشابهی ایفا می‌کند (خورانا و رامان ۲۰۰۴، فرانسیس و وانگ ۲۰۰۸، ایلگل و دیگران ۲۰۱۶). بر این اساس در این پژوهش نیز قابلیت مقایسه صورت‌های مالی به عنوان یک مکانیزم در جهت کاهش فرصت‌های مدیران برای مدیریت سود تعهدی تلقی می‌شود. اگر اطلاعات و گزارش‌های حسابداری در مقایسه با سایر شرکت‌ها، قابلیت مقایسه بیشتری داشته باشند، فعالان بازار می‌توانند عملکرد واقعی شرکت را بهتر ارزیابی کنند و در این صورت هزینه‌هایی جمع‌آوری و پردازش اطلاعات حسابداری شرکت برای سهامداران کاهش پیدا می‌کند و سهامداران بهتر می‌توانند شرکت را از نظر بنیادی تحلیل کنند یا به عبارتی، مکانیزم حسابداری شرکت نیز برای استفاده‌کنندگان شفاف‌تر خواهد شد زیرا هنگامی که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بالا باشد، فرصت‌های مدیران برای مدیریت سود تعهدی کاهش پیدا می‌کند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت هنگامی که قابلیت مقایسه صورت‌های مالی بالا باشد، فرصت مدیران برای مدیریت سود تعهدی کاهش پیدا می‌کند.

از طرفی نتایج پژوهش زانگ (۲۰۱۲)^۴ نشان می‌دهد هنگامی که فرصت‌های مدیران برای مدیریت سود تعهدی کاهش می‌یابد، در مقابل مدیریت سود واقعی شرکت افزایش پیدا می‌کند و بالعکس. اگر چه تا کنون پژوهشی به بررسی رابطه بین مدیریت سود واقعی با قابلیت مقایسه صورت‌های مالی نپرداخته است، اما بر اساس مبانی نظری ارائه شده، هنگامی که قابلیت

1- Khurana and Raman, 2004

2- Francis and Wang, 2008

3- El Ghouli et al., 2016

4- Zang, 2012

مقایسه صورتهای مالی افزایش می‌یابد، به دلیل اینکه فرصتهای مدیران در مدیریت سود تعهدی محدود می‌شود، به سمت مدیریت سود واقعی سوق پیدا می‌کنند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت هنگامی که قابلیت مقایسه صورتهای مالی بالا باشد، مدیریت سود از طریق فعالیت‌های واقعی انجام شده است. با توجه به مبانی فوق، این پژوهش به دنبال پاسخ به این پرسش است که آیا رابطه‌ای بین مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی و فعالیت‌های واقعی با قابلیت مقایسه صورتهای مالی وجود دارد یا خیر؟

۲- پیشینه پژوهش

در ادامه پیشینه پژوهش در دو دسته داخلی و خارجی و به صورت موردی شده است:

۲-۱- پیشینه داخلی

پورعبداله و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی به بررسی تأثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام پرداختند. در این پژوهش قابلیت مقایسه صورتهای مالی با استفاده از مدل دی‌فرانکو (۲۰۰۹)، در سطح هر صنعت به صورت جداگانه اندازه‌گیری شده است. جامعه آماری پژوهش شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران هستند که با روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک، ۸۰ شرکت در نمونه آماری این پژوهش قرار گرفته‌اند. دوره زمانی پژوهش سالهای ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۰ است. برای آزمون فرضیه‌های صورت بندی شده از همبستگی پیرسون و تجزیه و تحلیل رگرسیون بهره‌گیری شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام تأثیر ندارد.

فروغی و قاسمزاد (۱۳۹۴) در پژوهشی به تعیین تأثیر قابلیت مقایسه به عنوان یکی از ویژگی‌های کیفی گزارشگری مالی بر ضریب واکنش سودهای آتی پرداختند. ضریب واکنش سودهای آتی به منزله‌ی معیاری برای اندازه‌گیری محتوای اطلاعاتی قیمت‌های جاری سهام از سودهای آتی به کار می‌رود. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. به منظور دستیابی به هدف پژوهش، ۸۰ شرکت از بین شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۲ برای نمونه انتخاب شدند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها از الگوی رگرسیون چند متغیره و داده‌های ترکیبی بهره برده شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد قابلیت مقایسه صورتهای مالی ضریب واکنش سودهای آتی را افزایش می‌دهد. بر اساس نتایج، قابلیت مقایسه سبب می‌شود میزان بیشتری از اطلاعات خاص شرکت در قیمت‌های جاری سهام منعکس شود.

نبات دوست و محمدزاده (۱۳۹۵) در پژوهشی به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. برای رسیدن به این هدف با استفاده از نمونه آماری ۱۱۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران ۶۸۷ مشاهده از سالهای ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۱ به آزمون فرضیه‌ها پرداخته شد. در این پژوهش کیفیت حسابرسی با استفاده از ۵ معیار، کشف تحریفات مالیاتی، کشف تحریفات قانونی، کشف تحریقات در برآوردهای حسابداری، کشف تحریقات در رویه‌های حسابداری و کشف سایر تحریقات اندازه‌گیری شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که بین کیفیت حسابرسی و قابلیت مقایسه صورتهای مالی رابطه معناداری وجود دارد.

مرفوع و مهرورز (۱۳۹۵)، در پژوهشی به تبیین رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی با آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی و همچنین نقش قابلیت مقایسه صورت‌های مالی در انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت و اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت در قیمت سهام دوره جاری پرداختند. قلمرو زمانی این پژوهش برای دوره ۴ ساله از ابتدای سال ۸۶ لغایت پایان سال ۸۹ بوده و نمونه پژوهش شامل ۸۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. البته از داده‌های سال‌های ۸۳ تا ۸۶ و ۹۰ تا ۹۲ نیز برای محاسبه برخی متغیرهای پژوهش استفاده شده است. در این پژوهش، برای تحلیل‌های آماری از رگرسیون‌های چند متغیره استفاده شده است. از چهار متغیر اندازه، رشد، نوسانات سود و زیانده بودن شرکت به عنوان متغیرهای کنترلی استفاده شده است. بر اساس یافته‌های پژوهش، بین

قابلیت مقایسه صورت های مالی و آگاهی بخشی قیمت سهام رابطه مثبت وجود ندارد و قابلیت مقایسه صورت های مالی به انعکاس اطلاعات سودهای آتی مربوط به صنعت و انعکاس اطلاعات سودهای آتی خاص شرکت در قیمت سهام دوره جاری کمک نمی کند

فروغی و قاسمزاد (۱۳۹۵) در پژوهشی به تعیین تأثیر قابلیت مقایسه صورت های مالی به عنوان یکی از ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری بر همزمانی قیمت سهام پرداختند. همزمانی قیمت سهام معیاری است که بطور معکوس برای سنجش محتوای اطلاعاتی قیمت سهام استفاده می شود. در راستای هدف پژوهش تعداد ۸۶ شرکت از بین شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲، به عنوان نمونه آماری انتخاب شد. به منظور آزمون فرضیه های پژوهش از الگوی رگرسیون چند متغیره با استفاده از داده های ترکیبی و نیز آزمون تفاوت میانگین ها استفاده شده است. نتایج گویای آن است که قابلیت مقایسه صورت های مالی بر همزمانی قیمت سهام تأثیر منفی و معناداری دارد. همچنین نتایج نشان داد در شرکت هایی با همزمانی کمتر، عدم تقارن اطلاعاتی کمتر است. بر مبنای این یافته ها چنین استدلال می شود که قابلیت مقایسه صورت های مالی باعث می شود تا میزان بیشتری از اطلاعات خاص شرکت در قیمت های سهام منعکس شود.

۲-۲- پیشینه خارجی

دی فرانکو (۲۰۱۱)^۵ در پژوهشی تأثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی را بر سطح تحلیل و پیش بینی مورد بررسی قرار داد. نتایج پژوهش نشان داد که زمانی که قابلیت مقایسه صورتهای مالی بیشتر است، سطح تحلیل ها افزایش می یابد و دقت پیش بینی بهبود می یابد و پراکندگی پیش بینی ها کاهش می یابد. همچنین ایشان در پژوهش خود یافتند که برای یک مجموعه از شرکت ها، وجود اطلاعات قابل مقایسه، هزینه دستیابی به اطلاعات را کاهش می دهد و کمیت و کیفیت کلی اطلاعات موجود در مورد شرکتها را افزایش می دهد. همچنین این امکان را فراهم می کند که تحلیلگران عملکرد تاریخی شرکتها را بهتر توضیح دهند.

فرانسیس و دیگران^۶ (۲۰۱۴)، در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که هنگامی که شرکتهای مختلف توسط یک حسابرس رسیدگی می شوند، قابلیت مقایسه صورتهای مالی در آن شرکت ها افزایش پیدا می کند و این رابطه در خصوص شرکت هایی که حسابرس آنها جزء ۴ حسابرس بزرگ دنیاست، قوی تر است.

سان (۲۰۱۶)^۷ در پژوهشی به این نتیجه رسید مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی، رابطه معکوس دارند، هم چنین هنگامی که مدیریت سود واقعی شرکت افزایش می یابد، قابلیت مقایسه اطلاعات نیز افزایش پیدا می کند.

۳- فرضیه های پژوهش

- بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و مدیریت سود تعهدی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد.
- بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و مدیریت سود واقعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۴- روش پژوهش

از لحاظ بعد زمانی پژوهش ها می توانند گذشته نگر یا آینده نگر باشند. به طور کلی چنانچه داده های گردآوری شده در رابطه با رویدادهایی باشند که در گذشته رخ داده است، طرح پژوهش را می توان گذشته نگر تلقی کرد. از این رو پژوهش حاضر یک پژوهش گذشته نگر به شمار می آید. بر اساس نحوه گردآوری داده ها نیز پژوهش ها می توانند تاریخی، توصیفی، همبستگی،

5- De Franco (2016)

6- Francis et al.

7- Sohn (2016)

تجربی یا علی باشند. این پژوهش از نوع توصیفی و همبستگی می‌باشد. با استفاده از روش داده های پانل مورد آزمون قرار گرفت و در نهایت نسبت به معنی دار بودن مدل و هر یک از متغیرهای مستقل در سطح اطمینان ۹۵٪ تصمیم‌گیری شد.

۱-۴- نمونه آماری پژوهش و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می باشد. در این پژوهش برای اینکه نمونه آماری یک نماینده مناسب از جامعه آماری موردنظر باشد، از روش غربالگری استفاده شد. برای این منظور ۵ معیار زیر در نظر گرفته شده و در صورتی که شرکتی کلیه معیارها را احراز کرده باشد به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده و مابقی حذف می‌شوند:

- تاریخ پذیرش آنها در بورس تهران قبل از سال ۱۳۹۱ بوده و تا پایان سال ۱۳۹۵ نیز در فهرست شرکت های بورسی باشند.
- سال مالی آنها منتهی به اسفند ماه بوده و در دوره ی مورد بررسی، تغییر سال مالی نداده باشند.
- در دوره ی مورد بررسی، توقف معاملاتی عمده بیشتر از شش ماه نداشته باشند.
- جزو بانک ها و موسسات مالی (سرمایه گذاری ها، واسطه های مالی، هلدینگ ها و لیزینگ ها) به دلیل ماهیت خاص فعالیتشان نباشد.
- جزء شرکت های خدماتی نباشد.

۲-۴- متغیرهای پژوهش

۱-۲-۴- متغیرهای وابسته

مدیریت سود تعهدی

برای محاسبه مدیریت سود تعهدی از مقادیر غیر عادی جمع اقلام تعهدی (یا اقلام تعهدی احتیاطی) استفاده شد. برای محاسبه اقلام تعهدی عادی و غیر عادی از مدل جونز (۱۹۹۱)^۸ و دیچو و دیگران (۱۹۹۵)^۹ برای هر سال و صنعت به صورت زیر استفاده شد.

$$\frac{CFO_{it}}{A_{i,t-1}} = \alpha_1 \left[\frac{1}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_2 \left[\frac{Sales_{it}}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_3 \left[\frac{\Delta Sales_{i,t}}{A_{i,t-1}} \right] + \varepsilon_{i,t}$$

متغیرهای مدل به ترتیب عبارتند از:

نام متغیر	نحوه اندازه گیری
CFO_{it}	جریانهای نقدی ناشی از فعالیت های عملیاتی
$A_{i,t-1}$	جمع دارایی ها در اول دوره
$Sales_{it}$	مبلغ فروش خالص
$\Delta Sales_{it}$	تغییر در مبلغ فروش خالص نسبت به دوره گذشته
$\varepsilon_{i,t}$	نیز خطای باقیمانده می باشد که نماینده مدیریت سود تعهدی (AEM) خواهد بود.

8-Jones (1991)

9- De Chow et al (1995)

مدیریت سود واقعی

در این پژوهش، از سه مدل زیر (به تفکیک سال و صنعت) برای تعیین مدیریت سود واقعی استفاده خواهد شد:

- اعطای تخفیفات فروش یا اعطای شرایط اعتباری برای افزایش موقتی درآمد فروش در دوره جاری.

$$\frac{CFO_{it}}{A_{i,t-1}} = \alpha_1 \left[\frac{1}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_2 \left[\frac{Sales_{it}}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_3 \left[\frac{\Delta Sales_{i,t}}{A_{i,t-1}} \right] + \varepsilon_{i,t}$$

- افزایش میزان تولید برای کاهش بهای تمام شده در دوره جاری.

$$\frac{Prod_{i,t}}{A_{i,t-1}} = \alpha_1 \left[\frac{1}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_2 \left[\frac{Sales_{i,t}}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_3 \left[\frac{\Delta Sales_{i,t}}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_4 \left[\frac{\Delta Sales_{i,t-1}}{A_{i,t-1}} \right] + \varepsilon_{i,t}$$

- کاهش هزینه های اختیاری در دوره جاری.

$$\frac{Disc_{it}}{A_{i,t-1}} = \alpha_1 \left[\frac{1}{A_{i,t-1}} \right] + \alpha_2 \left[\frac{Sales_{it-1}}{A_{i,t-1}} \right] + \varepsilon_{i,t}$$

متغیرهای اضافه شده در این مدل ۳ به ترتیب عبارتند از:

نام متغیر	نحوه اندازه گیری
$Sales_{i,t-1}$	فروش خالص دوره قبل
$Prod_{i,t}$	جمع هزینه های تولید (جمع بهای تمام شده کالای فروش رفته و تغییرات در موجودی کالا)
$\Delta Sales_{i,t-1}$	نشان دهنده تغییرات فروش در دوره قبل
$Disc_{it}$	هزینه های اختیاری (شامل هزینه های اداری و عمومی و توزیع و فروش و هزینه های تبلیغات و بازاریابی)
$\varepsilon_{i,t}$	نیز خطای باقیمانده می باشد که مجموع آن در هر سه مدل نماینده مدیریت سود واقعی (REM) خواهد بود.

۴-۲-۲- متغیر مستقل

در این پژوهش برای اندازه گیری قابلیت مقایسه صورت های مالی، از معیار قابلیت مقایسه ی حسابداری که توسط دی فرانکو و دیگران (۲۰۱۱) ارائه شده است استفاده گردیده است. برای تعیین معیار قابلیت مقایسه در شرکتها؛ در صورتی که استانداردهای حسابداری یکسان باشند؛ دی فرانکو و دیگران از مقایسه خروجی سیستم حسابداری و شاخص اقتصادی شرکت استفاده می کنند. اگر سیستم های حسابداری بین دو شرکت یکسان باشد خروجی های سیستم حسابداری با شاخص اقتصادی شرکت مشابه خواهند بود. آنها بازده سهام را به عنوان شاخص اقتصادی شرکت و سود حسابداری را به عنوان خروجی سیستم حسابداری در نظر گرفته اند. طبق روش دی فرانکو و همکاران برای ایجاد مقیاس سال - شرکت قابلیت مقایسه، ۴ مرحله زیر به ترتیب انجام می شود:

- معادله زیر برای دوره ۴ ساله t-3 تا t برآورد می شود:

$$NI_{iit} = \alpha_i + \beta_1 RET_{it} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن NI سود خالص که با ارزش بازار شرکت در پایان سال قبل همگن شده است و RET نیز بازده سالانه شرکت در سال t می باشد.

- بر اساس معادله بالا به ترتیب سود مورد انتظار شرکت i و سود مورد انتظار شرکت j در سال t برآورد می گردد.

$$E(NI)_{iit} = \hat{\alpha}_{i,t} + \hat{\beta}_{i,t} \quad \text{سود مورد انتظار شرکت i}$$

$$E(NI)_{ijt} = \hat{\beta}_{ij} + \hat{\beta}_j RET_{it} \quad \text{سود مورد انتظار شرکت j}$$

- سپس قابلیت مقایسه حسابداری بین دو شرکت i و j در طول دوره ۴ ساله t-3 تا t بصورت زیر تعریف می شود

$$CompAcct_{ijt} = -\frac{1}{4} \sum_{t-3}^t |E(NI)_{iit} - E(NI)_{ijt}|$$

- بعد از اینکه مقادیر CompAcct برای شرکت i با j و سایر شرکتها برآورد گردید، تمام مقادیر بدست آمده برای شرکت i به صورت نزولی مرتب خواهد شد. سپس میانگین ۴ مقدار بزرگ بدست آمده مشخص شده و در نهایت مقدار M4CompAcct که شاخص قابلیت مقایسه شرکت i در دوره ی t می باشد به صورت زیر محاسبه شد:

میانگین ۴ مقدار بزرگ شاخص قابلیت مقایسه شرکت i + میانگین شاخص قابلیت مقایسه در سال و صنعت مورد بررسی شرکت i

۲

هر چقدر مقادیر بدست آمده به صفر نزدیک باشد (بزرگتر باشد)، سیستم حسابداری قابلیت مقایسه بیشتری خواهد داشت.

۴-۲-۳- متغیرهای کنترلی

در این پژوهش از متغیرهای کنترلی که در پژوهشها قبلی (هاو و دیگران ۲۰۰۴، آشباق و دیگران ۲۰۰۳ و فرانکل و دیگران ۲۰۰۳) بکار رفته اند، استفاده شده است. این متغیرها به شرح زیر هستند:

جدول شماره ۱) متغیرهای کنترلی مورد استفاده در پژوهش

نام متغیر	نماد	نحوه محاسبه
اندازه شرکت	Size	لگاریتم طبیعی ارزش بازار حقوق صاحبان سهام
ارزش بازار به ارزش دفتری	BM	تقسیم ارزش بازار سهام بر ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام
بازده دارایی ها	ROA	سود خالص تقسیم بر جمع دارایی ها
اهرم مالی	LEV	جمع بدهی ها تقسیم بر جمع دارایی ها
نوع حسابرِس	BIG	در صورتی که حسابرِس شرکت سازمان حسابرِسی یا موسسه مفید راهبر باشد عدد ۱ در

10- Haw et al., 2004

11- Ashbaugh et al., 2003

12 - Frankel et al., 2002

نام متغیر	نماد	نحوه محاسبه
		غیر این صورت صفر اختصاص می یابد.
جریانهای نقدی عملیاتی	CFOA	جریان نقدی عملیاتی تقسیم بر جمع دارایی های شرکت.
زیاندهی شرکت	LOSS	در صورتی که شرکت در سال مالی مورد نظر زیان خالص گزارش کرده باشد عدد ۱ و در غیر این صورت عدد صفر اختصاص می یابد.
بازده سالانه سهام	RET	تهیه شده از بانک اطلاعاتی ره آورد نوین
مالکیت نهادی	INST	تعداد سهام در اختیار سهامداران نهادی (اشخاص حقوقی و اشخاص حقیقی بالاتر از ۵ درصد) نسبت به کل تعداد سهام شرکت.

۵- یافته‌های پژوهش

پژوهش حاضر قصد دارد تا به بررسی رابطه بین قابلیت مقایسه صورت‌های مالی و مدیریت سود تعهدی و واقعی بپردازد. رابطه بین متغیرهای فوق به وسیله تکنیک رگرسیون خطی چندگانه بررسی شد که در ادامه نتایج آن ارائه می‌شود.

۵-۱- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

مقدار میانگین برای مدیریت سود واقعی، تعهدی و قابلیت مقایسه صورت‌های مالی به ترتیب برابر با ۰،۰۴، ۱،۱۹ و ۰،۱۳- است که نشان می‌دهد بیشتر داده‌ها حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. اگر داده‌های مدیریت سود تعهدی را به دو قسمت مساوی تقسیم کنیم میانه آن ۰،۵۳- است. با توجه به شاخص انحراف معیار که نشان می‌دهد به طور میانگین داده‌ها چه مقدار از میانگین فاصله دارند، مشخص می‌شود در بین متغیرهای پژوهش، متغیر اهرم شرکت دارای کمترین پراکندگی و درصد سهامداران نهادی دارای بیشترین پراکندگی است. همچنین مقادیر چولگی برای مدیریت سود واقعی، تعهدی و قابلیت مقایسه به ترتیب ۱،۶۳، ۰،۳۷- و ۰،۲۰- می‌باشد که نشان می‌دهد هر سه متغیر دارای تابع توزیع نامتقارن می‌باشند. میزان کشیدگی که نشان دهنده‌ی قله‌ای بودن توزیع احتمال است، نشان می‌دهد که متغیر کنترلی اهرم شرکت دارای بیشترین کشیدگی و قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری دارای کمترین میزان کشیدگی است.

جدول شماره ۲) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

Size	Roa	Ret	Lev	Inst	Cfoa	Bm	M4CompAcc	AEM	REM				نماد
									SUM	abdisc	abprod	abcfo	
۵،۸۳	۰،۱۱	۰،۶۷	۰،۰۱	۷۸،۴۳	۰،۳۱	۶،۶۳	۰،۱۳-	۱،۱۹	۰،۰۴	۰،۰۴	۰	۰،۰۱	میانگین
۵،۸۴	۰،۰۸	۰،۲۲	۰،۰۱	۸۱،۶۹	۰،۰۹	۳،۶۴	۰،۱۲-	۰،۵۳-	۰،۰۱	۰،۰۱	۰	۰	میانه
۸،۰۱	۰،۶۲	۸،۵۹	۰،۷۷	۹۹،۴۵	۴۲،۵	۷۲،۶۴	۰،۰۱	۳۱،۵۷	۲۱۷،۹	۱۷،۹۳	۰،۸	۰،۵۱	بیشترین مقدار
۳،۸۴	۰،۲۹-	۰،۷۲-	۰	۸،۶۱	۴۴،۹۱	۰،۴۱	۰،۲۷-	۳۲،۸۲-	۱۷،۲۸-	۱۷،۵۳-	۰،۶۹-	۰،۶۱-	کمترین مقدار
۰،۷۶	۰،۱۴	۱،۲۹	۰،۰۵	۱۴،۷۱	۴،۷۱	۷،۸۵	۰،۰۷	۸،۸۶	۱،۹۱	۱،۸۸	۰،۱۴	۰،۱۳	انحراف معیار
۰،۱۸	۰،۷۵	۲،۷	۱۰،۹۵	-۱،۱۰	۲،۵۷	۳،۲۹	۰،۲۰-	۰،۳۷-	۱،۶۳	۱،۶۱	۰،۱۳	۰،۱۱	چولگی
۳،۲۹	۴،۲۳	۱۳،۰۵	۱۳۹،۸۱	۴،۷۱	۶۹،۷۶	۱۹،۸۷	۲،۱۲	۴،۳۷	۵۴،۵۴	۵۷،۵	۸،۵۳	۵،۲۴	کشیدگی
۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	۴۱۰	تعداد مشاهدات

۵-۲- نتایج آزمون فرضیه اول

فرضیه اول پژوهش به صورت زیر بیان شده است:

- بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و مدیریت سود تعهدی رابطه معکوس و معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از برآورد مدل در جدول ۳ نشان داده شده است:

جدول شماره ۳) نتایج فرضیه اول پژوهش

متغیر وابسته: مدیریت سود تعهدی					
$AEM_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 M4CompAct_{it} + \alpha_2 Size_{it} + \alpha_3 BM_{it} + \alpha_4 ROA_{it} + \alpha_5 LEV_{it} + \alpha_6 BIG_{it} + \alpha_7 CFOA_{it} + \alpha_9 RET_{it} + \alpha_{10} INST_{it} + \varepsilon_{it}$					
متغیرها	نماد	ضرایب	آماره t	احتمال	عامل تورم واریانس
مقدار ثابت	-	۱,۵	۰,۸۷	۰,۳۸	۰
قابلیت مقایسه صورتهای مالی	M4COMPAC C	-۶,۵۷	-۲,۱۶	۰,۰۳	۱,۰۶
بازده سالانه	RET	۰,۰۱	۱۳,۹۸	۰	۱,۰۲
درصد سهامداران نهادی	INST	۰,۰۶	۲,۱۷	۰,۰۳	۱,۱۳
جریانهای نقدی عملیاتی	CFOA	-۰,۰۳	-۱,۵۵	۰,۱۲	۱,۱۴
نوع حسابرِس	BIG	-۰,۲۱	-۰,۳۶	۰,۷۲	۰
اهرم شرکت	LEV	۰,۰۲	۰,۵۷	۰,۵۷	۱,۱۵
بازده دارایی ها	ROA	-۰,۳۱	-۸,۹۹	۰	۱,۶۶
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	BM	۰,۰۲	۰,۶۱	۰,۵۴	۱,۱۵
اندازه شرکت	SIZE	-۰,۶۵	-۲,۷۳	۰,۰۱	۱,۳۲
شاخص	مقدار	آزمون	آماره	سطح معنی داری	نتیجه
ضریب تعیین	۰,۸۰	F لیمر	۸,۴۲	۰	پانل
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۷۵	هاسمن	۰	۱	اثرات تصادفی
دوربین واتسون	۲,۱۹	F فیشر	۱۴,۱۹	۰	رگرسیون معنادار
ضریب تعیین ناموزون	۰,۶	آزمون وایت	۲,۳۶	۰	ناهمسانی واریانس

با توجه به نتایج جدول ۳، مشاهده می شود که سطح معناداری مربوط به آماره فیشر که بیانگر معنادار بودن کل رگرسیون است، برابر صفر و حاکی از آن است که مدل در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می باشد. ضریب تعیین تعدیل شده بیانگر این است که تقریباً ۷۵٪ از تغییرات متغیر وابسته، توسط متغیرهای مستقل تعریف می شود. و هم چنین آماره دوربین واتسون ۲,۱۹ نشان دهنده عدم وجود خودهمبستگی بین خطاهای می باشد. هم چنین مقادیر عامل تورم واریانس نشان دهنده عدم

وجود هم‌خطی شدید بین متغیرهای مستقل می‌باشد. همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، ضریب تعامل متغیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی با مدیریت سود تعهدی ۰,۵۷- و سطح معناداری ۰,۰۳ است که نشان دهنده‌ی رابطه معکوس و معنادار بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و مدیریت سود تعهدی می‌باشد.

۵-۲- نتایج آزمون فرضیه دوم

فرضیه اول پژوهش به صورت زیر بیان شده است:

- بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و مدیریت سود واقعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
- نتایج حاصل از برآورد مدل در جدول ۴ نشان داده شده است:

جدول شماره ۴) نتایج فرضیه دوم پژوهش

متغیر وابسته: مدیریت سود واقعی					
$REM_{it} = \alpha_0 + \alpha_1 M4CompAcct_{it} + \alpha_2 Ret_{it} + \alpha_3 INST_{it} + \alpha_4 BIG_{it} + \alpha_5 BM_{it} + \alpha_6 SIZE_{it} + \alpha_7 LOSS_{it} + \varepsilon_{i,t}$					
متغیرها	نماد	ضرایب	آماره t	احتمال	عامل تورم واریانس
مقدار ثابت	-	-۰,۱۱	-۰,۴۱	۰,۶۹	۰
قابلیت مقایسه صورتهای مالی	M4COMPAC C	-۰,۵۴	-۱,۳۱	۰,۱۹	۱,۰۶
بازده سالانه	RET	۰	۳,۰۸	۰	۱,۰۲
درصد سهامداران نهادی	INST	۰,۰۱	۳	۰	۱,۱۳
نوع حسابرس	BIG	۰,۵۹	۱۰,۸۹	۰	۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	BM	-۰,۰۱	-۲,۲۶	۰,۰۳	۱,۱۵
اندازه شرکت	SIZE	-۰,۰۳	-۰,۸۹	۰,۳۷	۱,۳۲
زیاندهی شرکت	LOSS	-۰,۳۶	-۳,۹۴	۰	۰
شاخص	مقدار	آزمون	آماره	سطح معنی داری	نتیجه
ضریب تعیین	۰,۷۹	F لیمر	۱,۲۶	۰,۱۱	pool
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۵۶	هاسمن	-	-	-
دوربین واتسون	۲,۲۱	F فیشر	۳,۴۶	۰	رگرسیون معنادار
ضریب تعیین ناموزون	۰,۵۴	آزمون وایت	۰,۸۶	۰,۷	عدم ناهمسانی واریانس

با توجه به نتایج جدول ۴ مشاهده می‌شود که سطح معناداری مربوط به آماره فیشر که بیانگر معنادار بودن کل رگرسیون است، برابر صفر و حاکی از آن است که مدل در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشد. ضریب تعیین تعدیل بیانگر این است که تقریباً ۵۶٪ از تغییرات متغیر وابسته، توسط متغیرهای مستقل تعریف می‌شود. هم‌چنین آماره دوربین واتسون ۲,۲۱ است که

نشان دهنده‌ی عدم وجود خودهمبستگی بین خطاهای مدل می‌باشد. همچنین مقادیر عامل تورم واریانس کمتر از ۱۰ نشان دهنده‌ی عدم هم‌خطی شدید بین متغیرهای مستقل می‌باشد. همان گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، ضریب تعامل متغیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی با مدیریت سود واقعی برابر با ۰,۵۴- و سطح معناداری ۰,۱۹ است که نشان دهنده‌ی عدم وجود رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و مدیریت سود واقعی می‌باشد.

۶- بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر مدیریت سود تعهدی شرکت‌ها تأثیر معکوس و معناداری دارد. مطالعات گذشته حاکی از وجود رابطه معکوس بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی و مدیریت سود تعهدی بوده است، زیرا افزایش قابلیت مقایسه صورتهای مالی مستلزم پذیرش معیارها و استانداردهایی است که در بین شرکتها تقریباً بصورت یکسان تعریف شده است، در ایران نیز این معیارها (شامل استانداردهای حسابداری، الزامات بورس، قانون مالیات و سایر قوانین حاکم بر بازار) تقریباً برای تمام شرکتها یکسان است و از آنجایی که رعایت این معیارها، اختیارات مدیران را برای مدیریت سود تعهدی کاهش می‌دهد، قابلیت مقایسه و مدیریت سود تعهدی شرکت رابطه‌ی معکوس دارند که مطابق با نتایج پژوهش‌ها گذشته می‌باشد. بنابراین قابلیت مقایسه صورتهای مالی یک مکانیزم در جهت کاهش فرصتهای مدیران برای مدیریت سود تعهدی می‌باشد، زیرا هنگامی که اطلاعات و گزارشهای حسابداری در مقایسه با سایر شرکتها قابلیت مقایسه بیشتری داشته باشند، اختیارات مدیران برای مدیریت سود تعهدی کاهش پیدا می‌کند. همچنین فعالان بازار همچون تحلیلگران، سرمایه‌گذاران و قانون‌گذاران می‌توانند عملکرد واقعی شرکت را بهتر ارزیابی کنند، زیرا هنگامی که قابلیت مقایسه صورتهای مالی بالا باشد، هزینه‌های نهایی جمع‌آوری و پردازش اطلاعات حسابداری شرکت برای سهامداران کاهش پیدا می‌کند. بر این اساس سهامداران بهتر می‌توانند شرکت را از نظر بنیادی تحلیل کنند.

از طرفی در فرضیه دوم پژوهش قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر مدیریت سود واقعی شرکتها تأثیری ندارد. طبق مبانی نظری و پیشینه پژوهش انتظار می‌رفت که فعالیت‌های مربوط به مدیریت سود واقعی قابلیت مقایسه صورتهای مالی را افزایش دهد به طوری که هر چه محیط بازار دارای قوانین سخت‌گیرانه‌تری باشد، مدیران برای رسیدن به سود تعیین شده خود بجای مدیریت سود از طریق ارقام تعهدی، به سمت فعالیت‌های واقعی برای مدیریت سود حرکت میکنند. اما طبق نتایج پژوهش هنگامی که توانایی مدیران به صورت قابل توجهی برای فعالیت‌های مربوط به مدیریت سود تعهدی محدود شده باشد، آنها به سمت مدیریت سود واقعی حرکت نخواهند کرد.

بهبود قابلیت مقایسه صورتهای مالی می‌تواند یک شمشیر دو لبه باشد. از یک سو برای شرکت سودمند است، زیرا هنگامی که مدیریت سود تعهدی محدود شود، سود گزارش شده شرکت کیفیت بالاتری دارد. همچنین حسابرسان و بازرسان می‌توانند صورتهای مالی را با اطمینان بیشتری حسابرسی نمایند و تحلیلگران نیز پیش‌بینی واقعی‌تری از سود شرکت دارند و تحلیل‌های دقیق‌تری از بازار ارائه می‌دهند. سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان می‌توانند با مقایسه اعداد حسابداری بین شرکت‌هایی که اطلاعاتشان قابلیت مقایسه بالایی دارد، چشم‌انداز آینده شرکت را بهتر پیش‌بینی کنند. از طرف دیگر، در صورتی که شرکت اطلاعات حسابداری قابل مقایسه ارائه نماید، نمی‌توان در خصوص مدیریت سود واقعی در شرکت قضاوتی داشت. بنابراین اگر شرکت اقدام به مدیریت سود واقعی نماید انتظار نمی‌رود نتایج مدیریت سود واقعی در قابلیت مقایسه صورتهای مالی مستتر باشد. طبق نتایج این پژوهش به سرمایه‌گذاران و تحلیلگران پیشنهاد می‌شود در انتخاب پورتهوی سرمایه‌گذاری خود احتیاط کنند، زیرا انتخاب شرکت‌هایی که قابلیت مقایسه اطلاعات بالاتری دارند می‌تواند دارای ریسک باشد، هر چند در این شرکتها فعالیت‌های مربوط به سود تعهدی محدود خواهد بود و ممکن است هزینه جمع‌آوری و پردازش اطلاعات در این شرکتها پایین باشد، اما لزوم بررسی سایر عوامل برای تصمیم‌گیری در خصوص خرید و فروش سهام بایستی مدنظر قرار گیرد. هم‌چنین این پژوهش دیدگاه سودمندی در اختیار استانداردگذاران و قانون‌گذاران در خصوص تقویت جنبه‌های کیفی اطلاعات

حسابداری (از جمله قابلیت مقایسه) قرار می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد که سیاست افزایش قابلیت مقایسه در بین شرکتها می‌تواند باعث کاهش مدیریت سود تعهدی مدیران و باعث افشای اطلاعات محیطی شفاف‌تری برای استفاده کنندگان شود. به پژوهشگران نیز پیشنهاد می‌شود با استفاده از شواهد تجربی داخلی و خارجی، تأثیرات مختلف قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری بر روی دیگر جنبه‌های گزارشگری مالی و مدیریتی، ریسک و بازده، تامین مالی و دیگر عوامل بازار آزمون شود. با توجه به اینکه پژوهش‌های اندکی در خصوص رابطه بین قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری و عوامل مزبور وجود دارد، پیشنهاد میشود پژوهش‌های بیشتری در این زمینه صورت پذیرد.

در خصوص محدودیت‌های پژوهش نیز می‌توان به استفاده از سود و بازده به عنوان تنها معیار برای محاسبه قابلیت مقایسه صورتهای مالی و اندازه گیری مدیریت سود واقعی با استفاده از حاصل جمع باقیمانده های سه مدل اشاره نمود زیرا ممکن است تاثیر قابلیت مقایسه اطلاعات حسابداری بر روی هر یک از فعالیتهای مدیریت سود واقعی به صورت جداگانه نتایج متفاوتی داشته باشد.

منابع

- ۱) پورعبدالله، زهرا؛ بادآور نهندي، یونس؛ برادران حسن‌زاده، رسول؛ (۱۳۹۲)؛ "تأثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه حقوق صاحبان سهام"؛ کنفرانس ملی حسابداری و مدیریت، ۱۳۹۲.
- ۲) فروغی، داریوش؛ قاسم‌زاد، پیمان (۱۳۹۴)؛ "تأثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر ضریب واکنش سودهای آتی" بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، دوره بیست و دوم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۴؛ صفحه ۴۷۹ تا ۵۰۰.
- ۳) فروغی، داریوش؛ قاسم‌زاد، پیمان (۱۳۹۵)، "تأثیر قابلیت مقایسه صورتهای مالی بر همزمانی قیمت سهام"، پژوهش‌های حسابداری مالی، دوره ۸، شماره اول، بهار ۱۳۹۵.
- ۴) مهرورز، فاطمه؛ مرفوع، محمد (۱۳۹۵)، "رابطه بین قابلیت مقایسه صورتهای مالی با آگاهی بخشی قیمت سهام در خصوص سودهای آتی"، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۳، شماره ۴۹، بهار ۱۳۹۵.
- ۵) نبات دوست باغمیشه، محمد حسین؛ محمد زاده سالطه، حیدر (۱۳۹۵)، "بررسی تاثیر کیفیت حسابرسی - بر قابلیت مقایسه صورتهای مالی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس تهران"، دانش حسابرسی، شماره شصت و دوم، بهار ۱۳۹۵.

- 1) Cohen, D., Dey, A., Lys, T., 2008. Real and accrual-based earnings management in the pre- and post-Sarbanes-Oxley periods. *Account. Rev.* 83, 757–787.
- 2) Cohen, D., Zarowin, P., 2010. Accrual-based and real earnings management activities around seasoned equity offerings. *J. Dechow, P., Sloan, R., Sweeney, A., 1995. Detecting earnings management. Account. Rev.* 70, 193–225.
- 3) De Franco, G., Kothari, S., Verdi, R., 2011. The benefits of financial statement comparability. *J. Account. Res.* 49 (4), 895–931.
- 4) Dyck, A., Zingales, L., 2004. Private benefits of control: an international comparison. *J. Finan.* 59, 537–600.
- 4) Engelberg, J., Ozoguz, A., Wang, S., 2016. Know thy neighbor: industry cluster, information spillover and market efficiency. *J. Financ. Quant. Anal.* (forthcoming)
- 5) Francis, J., Pinnuck, M., Watanabe, O., 2014. Auditor style and financial statement comparability. *Account. Rev.* 89 (2), 605–633.
- 6) Francis, J., Wang, D., 2008. The joint effect of investor protection and Big 4 audits on earnings quality around the world. *Contemp. Account. Res.* 25, 157–191.

- 7) Khurana, I., Raman, K., 2014. Litigation risk and the financial reporting credibility of Big 4 versus non-Big 4 audits: evidence from Anglo-American countries. *Account. Rev.* 79, 473–495.
- 8) Roychowdhury, S., 2006. Earnings management through real activities manipulation. *J. Account. Econ.* 42, 335–370.
- 9) Sohn, B.C. The effect of accounting comparability on the accrual-based and real earnings management. *J. Account. Public Policy* (2016)
- 10) Zang, A., 2012. Evidence on the trade-off between real activities manipulation and accrual-based earnings management. *Account. Rev.* 87 (2), 675–703.